

RAMMEVILKÅR, MARKEDSADGANG OG EØS-AVTALEN

EØS: Utdatert og unødvendig

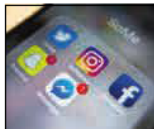
- **95 prosent** av EUs import kommer utenfra EØS, det vil si fra andre land enn Norge, Island og Liechtenstein.
- **Over 150 land** handler med EU uten EØS.
- **1 prosent** av varene som kommer til EU blir inspisert.

Simen Tallaksen og Minir Kristjansson (nyhetsleder)
Ase Brandvold | Pål Hoffenes | Stein Kvaløien
Mikaela Sten | Emma Tollefsrud
Frida Helseth Gullestad | Jo Sidsrudal (fotograf)
Ole Magnus Rapp (fotograf)
Anne Kari Kinne og Sonar Wrednesstrøm (design)

NYHETER

Antallet nettovergrep-tips doblet

OPP: Antallet tips om seksuelle overgrep på nett som Kripos får inn, har over doblet seg på et år – fra 8300 i fjor til cirka 12 000 i år. Det kom fram da Velferdsforskningsinstituttet Nova lanserte sin rapport om nettovergrep mot barn på Oslomet torsdag. Rapporten beskriver nettovergrepsfenomenet basert på litteraturgjennomgang og forskning på nettovergrep i Norge. Instituttets forskning viser at det er en stor vekst i antall tips som rapporteres til Kripos om straffbar nettrelatert seksuell aktivitet i Norge. Ulovlige bilder og film utgjør tre deler av tipsene. Straffbar chatting mellom barn og voksen og mellom voksne utgjør en tredel av tipsene. **ONTB**

Fregattene hastefikset

FORLUS: Tre av fregattene til Forsvaret har fått løsninger for å hindre at vann sprer seg i skroget. Ifølge Havarikommisjonen skjedde dette da Helge Ingstad forliste. Hasteløsningene bestående av oppblåsbare belger som skal tette hule propellsakninger, kom på plass onsdag, ifølge VG. Fregatten KNM Prifrog Nansen er inne til vedlikehold og skal få tiltak senere. **ONTB**

Fisk, olje og gass, metaller og andre råvarer utgjør 90 prosent av eksporten til EU:

Vi er EUs råvarebank

EKSSPORT: Det meste av norsk eksport til EU vil fortsette også uten EØS, sier professor Dag Harald Claes. Han mener at også EU har interesse av å opprettholde handelsforbindelsene.

EØS

Av Stian Nicolaisen

Det mest tungtveiende argumentet for EØS-avtalen er at den er viktig for å sikre norske eksport til Europa. Tallenes tale er at Norge i all hovedsak fortsatt er en leverandør av råvarer og innsatsfaktorer til EU.

Fisk, olje og gass og produkter fra prosessindustrien utgjorde nesten 90 prosent av norsk vareeksport til EU i 2017. Ferdigvarer utgjorde bare 2 prosent av vareeksporten.

De store norske eksportnæringene vil være omtrent uberørt av en annen handelsilknytning til EU enn EØS. Råvaremarkedene, like som olje, er globale markeder og det er litt det samme hvor skipene som ankommer til Rotterdam kommer fra. Vi har hatt våre basketak med EU om gass, men det er ikke snakk om at de vil slutte å kjøpe den. Tvert imot ønsker de heller å redusere sin import fra et annet land, sier Dag Harald Claes, professor ved Universitetet i Oslo.

Felles interesse
Mens bare 2 prosent av norsk eksport til EU består av ferdigvarer (for eksempel klær, møbler og elektronikk), utgjør slike varer 13 prosent av norsk import fra unionen. Maskiner og utstyr består av 38 prosent av importen, mens varegruppa utgjør 7 prosent av norsk eksport.

Claes mener EU har økonomisk interesse av å opprettholde importen fra Norge.
– For å si det litt enkelt har land interesse av å opprettholde importen av innsats-

FAKTA

Handel med EU:

■ Norge eksporterte varer verdt 695 milliarder kroner til EU i 2017. Det utgjør 81 prosent av Norges eksport. Norge importerte varer verdt 402 milliarder kroner fra EU, og dette utgjorde 59 prosent av vår import, ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå.

■ Av eksporten til EU utgjorde olje 34 prosent av eksportverdien, gass 31 prosent, fisk 9 prosent og jern, stål og metaller 7 prosent.

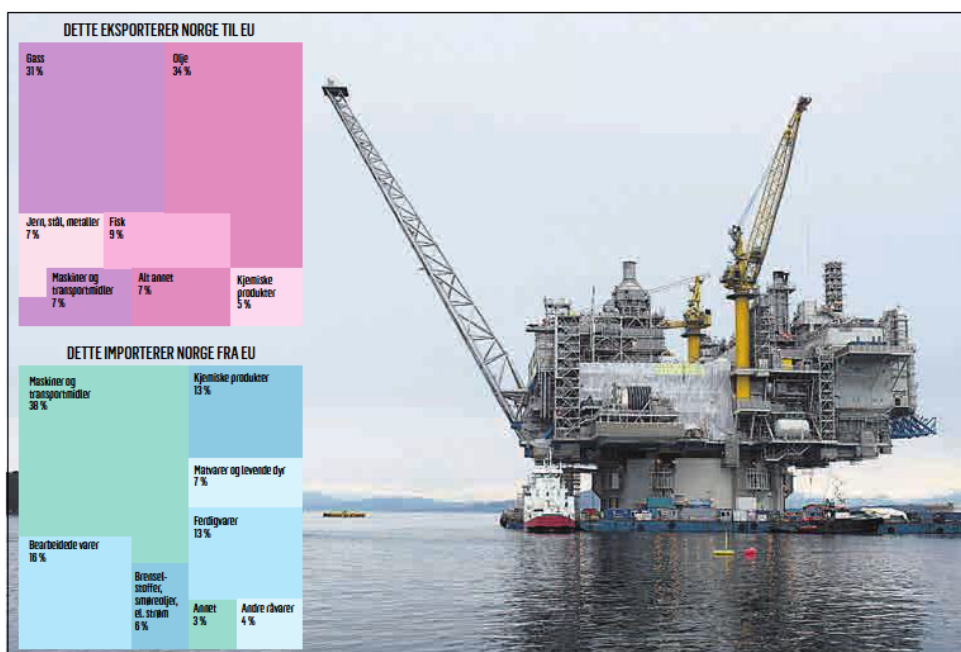
■ EØS-avtalen har siden 1994 gjort at Norge er en del av EUs indre marked med fri flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft.

faktorer som trengs i landets produksjon. Norsk råvareeksport er ikke en konkurranse til tysk industri, men det er bearbejdede varer. Stressless trenger nok EØS mer enn gassen, sier han.

Statsviteren mener et viktig argument for EØS-avtalen er at den beskytter norske virksomheter mot vilkårlige handelshindringer i saker der det kan være ulike nasjonale interesser.

– Det er ikke så enkelt som å si at frihandel er frihandel. Så lenge sola skinner og EU trenger norske varer, vil det gå fint uten EØS. Problemet er når det begynner å regne og et land utfordrer og starter en eller annen konflikt. EØS-avtalen gir en beskyttelse mot potensielle misbruk av WTO-regulering. Mens EØS har en juridisk kontekst, er WTO-reguleringene mer omfattende enn på mellomstatlig nivå, sier han.

Underskudd på tjenester
Mens Norge selger langt flere varer til EU enn vi importerer, er situasjonen motsatt for tjenester. I 2017 importerte Nor-

UT AV LANDET: Fisk, olje og gass og produkter fra prosessindustrien er Norges klart største eksportartikler. Professor Dag Harald Claes mener EU vil trenge disse varene fra Norge også uten EØS. Her er en plattform for gassfettet Aasta Hansteen. **FOTO: MARIT HOHMEDAL, NTB SCANPIX**

ge tjenester for 149 milliarder kroner, mens vi eksporterte for bare 108 til EU.

På handel med tjenester er EU- og EØS-samarbeidet langt mer omfattende enn det som er regulert via Verdens handelsorganisasjon (WTO).

– Så fort man kommer utenfor varehandel, er det mindre regler globalt og mer press på for konflikt. Samtidig betyr det at det er lettere å beskytte

seg mot konkurranse og lage nasjonale regler på dette området dersom man skulle ønske det. Her kan det være forskjellige interesser fra norsk side, sier Claes.

Professorer mener det er viktig å diskutere hva man ønsker å oppnå med å gå ut av EØS-avtalen, og at det er liten mening i å gå til et så dramatisk skritt for bare å oppnå det samme som i dag.

– Man må få fram hvilke interesser man ønsker å beskytte, og så legge opp en strategi for å få det til. Et alternativ til å si opp EØS, er å forferme avtalen med reservasjonsretten, sier Claes.

Viktig for industrien
Professor ved Universitetet i Oslo Karen Helene Ulltveit-Moe mener at Norge ikke vil

kunne få samme markedsadgang til EU uten EØS selv om mye av norsk eksport består av råvarer og innsatsfaktorer.

– Det er naivt. Det er ingen selvfølge at vi uansett skal være EUs foretrukne partner, og oppdragsnæringen har også konkurrenter innen EU, sier hun.

Ulltveit-Moe mener EØS-avtalen er viktig for alle deler av næringslivet.

– Verdien av samsvarende regler og like tilsyn, standarder og grensekontroll er van-

skelig å sette tall på, men det er viktig for alle eksportbedrifter. Fisk er ikke et ensartet produkt, og det er heller ikke aluminium.

– Men er det ikke stik av EØS-avtalen er viktigere for tjenesteydere enn prosessindustrien?

– Nei, det er misforstått, og det finnes det ikke noen faglig grunnlag for å hevde. Avtalen er veldig viktig både for norsk industri og for norske tjenesteleverandører, sier hun.

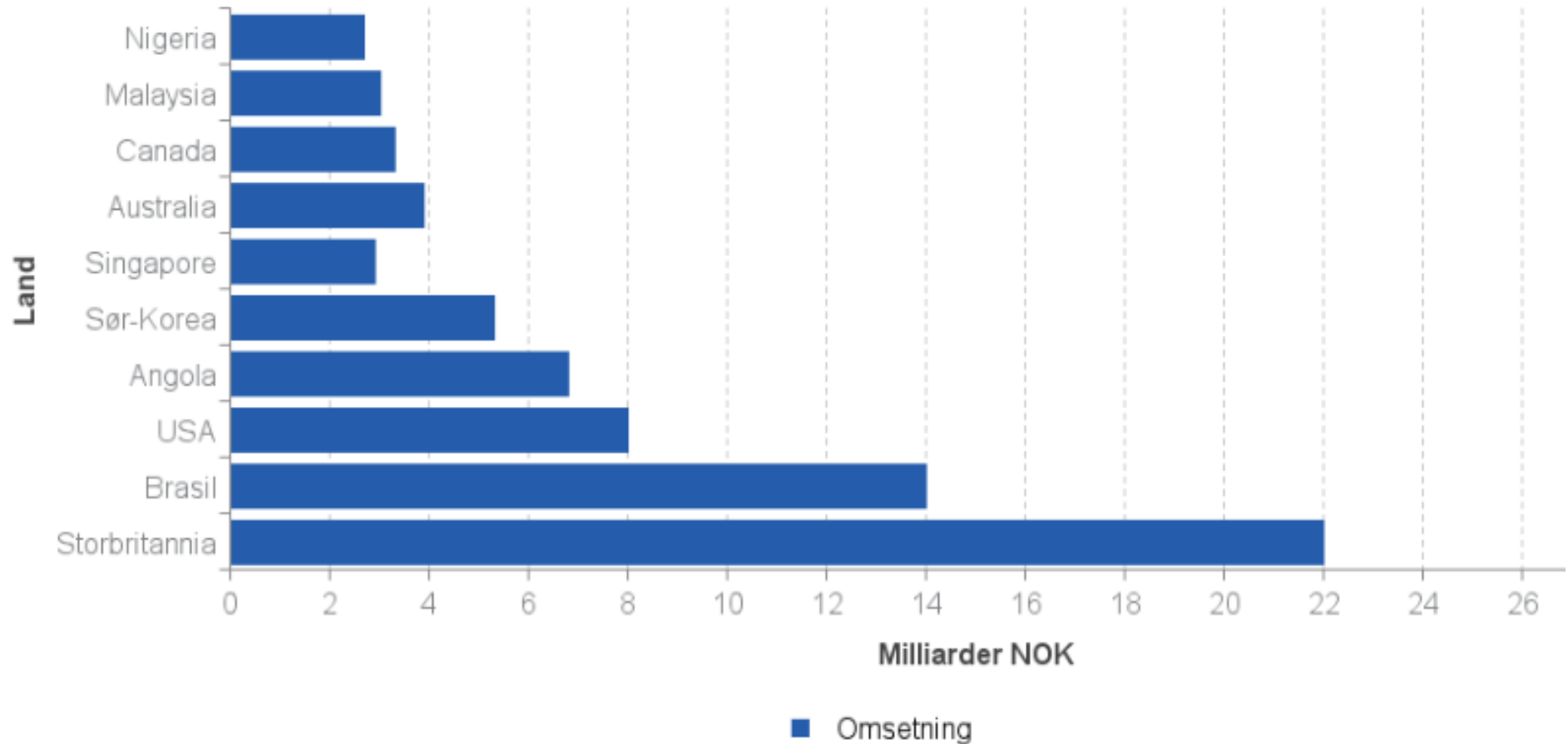
stann@klassekampen.no

«De store norske eksportnæringene vil være omtrent uberørt av en annen handelsilknytning til EU enn EØS.»

Dag Harald Claes
Professor ved
Universitetet i Oslo
Klassekampen 07.12.18

Offshore leverandørindustri

Internasjonal omsetning for norsk leverandørindustri i 2017, 10 største land. Kilde: Rystad Energy

Artikkel 120

regulerer forholdet mellom EØS-avtalen og tidligere avtaler som forplikter Fellesskapet på den ene siden, og et eller flere EFTA-land på den annen. Utgangspunktet er at Avtalens bestemmelser i den grad de behandler samme spørsmål, får anvendelse i stedet for bestemmelser i slike eksisterende avtaler.

Dette innebærer ikke at eksisterende avtaler oppheves, men de kan i henhold til Artikkelen ikke anvendes. Grunnen til at man ikke har besluttet å oppheve eksisterende avtaler ved inngåelsen av EØS-avtalen, er at man ønsker at de igjen skal kunne komme til anvendelse dersom en avtalepart sier opp EØS-avtalen, eller i tilfelle av delvis opphør av EØS-avtalens bestemmelser i henhold til artikkel 102, nr. 5.

Avtalens gjennomslag i forhold til eksisterende avtaler gjelder således i utgangspunktet uavkortet. Avtalens Protokoll 41 (S.v. 1 s. 184) angir imidlertid enkelte unntak fra dette utgangspunktet. Den angir hvilke avtaler mellom EF og et eller flere EFTA-land som likevel fortsatt skal få anvendelse. Også enkelte andre protokoller inneholder bestemmelser om forholdet mellom EØS-avtalen og eksisterende avtaler. I Protokoll 9 om handel med fisk og andre marine produkter heter det f.eks. at bestemmelsene i visse avtaler på dette område skal gå foran EØS-avtalen i den grad de gir EFTAlandene et mer fordelaktig handelsregime enn Protokoll 9.

St.prp. nr. 100 (1991-92),
s. 102

Trade
Policy
Policy making
EU position in world trade
EU and WTO
Countries and regions
Negotiations and agreements
Development
Statistics
Accessing markets
Import and export rules
Trade policy and you

In focus

EU-JAPAN

ECONOMIC PARTNERSHIP AGREEMENT

The EU and Japan's Economic Partnership Agreement entered into force on 1 February 2019.

EU firms already export over €58bn in goods and €28bn in services to Japan every year.

In the past European firms faced trade barriers when exporting to Japan, which made it hard for them to compete.

The trade agreement with Japan :

- removes these barriers
- helps us shape global trade rules in line with our high standards and shared values
- sends a powerful signal that two of the world's biggest economies reject protectionism

In 2013 EU governments instructed the European Commission to start negotiations with Japan.

On 8 December 2017, the negotiations were finalised. The European Parliament gave its consent in December 2018, clearing the way for the trade agreement's conclusion and entry into force.

As of 1 February, a large part of another agreement – the Strategic Partnership Agreement between the European Union and Japan – also applies on a provisional basis.

- [Press release - EU-Japan trade agreement enters into force](#)
- [MEMO on the Economic Partnership Agreement](#)
- [Photos and videos](#)

”

«...gradvis avskaffe restriksjonene i den internasjonale handel og på de direkte utenlandske investeringer og senke tollsranker og andre hindringer.»

Traktaten om den europeiske unions funksjonsmåte artikkel 206

- En avtale mellom to likeverdige parter, Norge og EU.
- Ingen forutsetning om innføring av nytt regelverk. Ikke overvåkingsorgan og domstol.
- Tollfri handel med industrivarer.
- Gjensidig markedsadgang for tjenester.
- Men ikke fri flyt av arbeidskraft eller fri etableringsrett.

Hva er alternativet?

Laks i EØS

Laks utenfor EØS

*Jeg er en like glad
laks utenfor EØS!*

Tollfri handel med industrivarer

- **Tollfrihet før EØS.** Frihandelsavtalen ga – og gir – Norge tollfri adgang til EU-markedet for alle industrivarer.
- **Samsvarsvurdering.** Norge kan velge å følge tilsvarende produktregler som EU der dette er ønskelig.

«Tekniske handelshindringer»

- Arbeidet med felles tekniske standarder skjer blant annet i **Den europeiske komiteen for standardisering (CEN)**, der flere av medlemslandene er utenfor EU/EØS, som Sveits og Tyrkia.
- CEN utvikler **standarder for alt fra maskiner og elbiler til gjødsel og drivstoff**. Norske varer er tilpasset det europeiske markedet, med eller uten EØS.

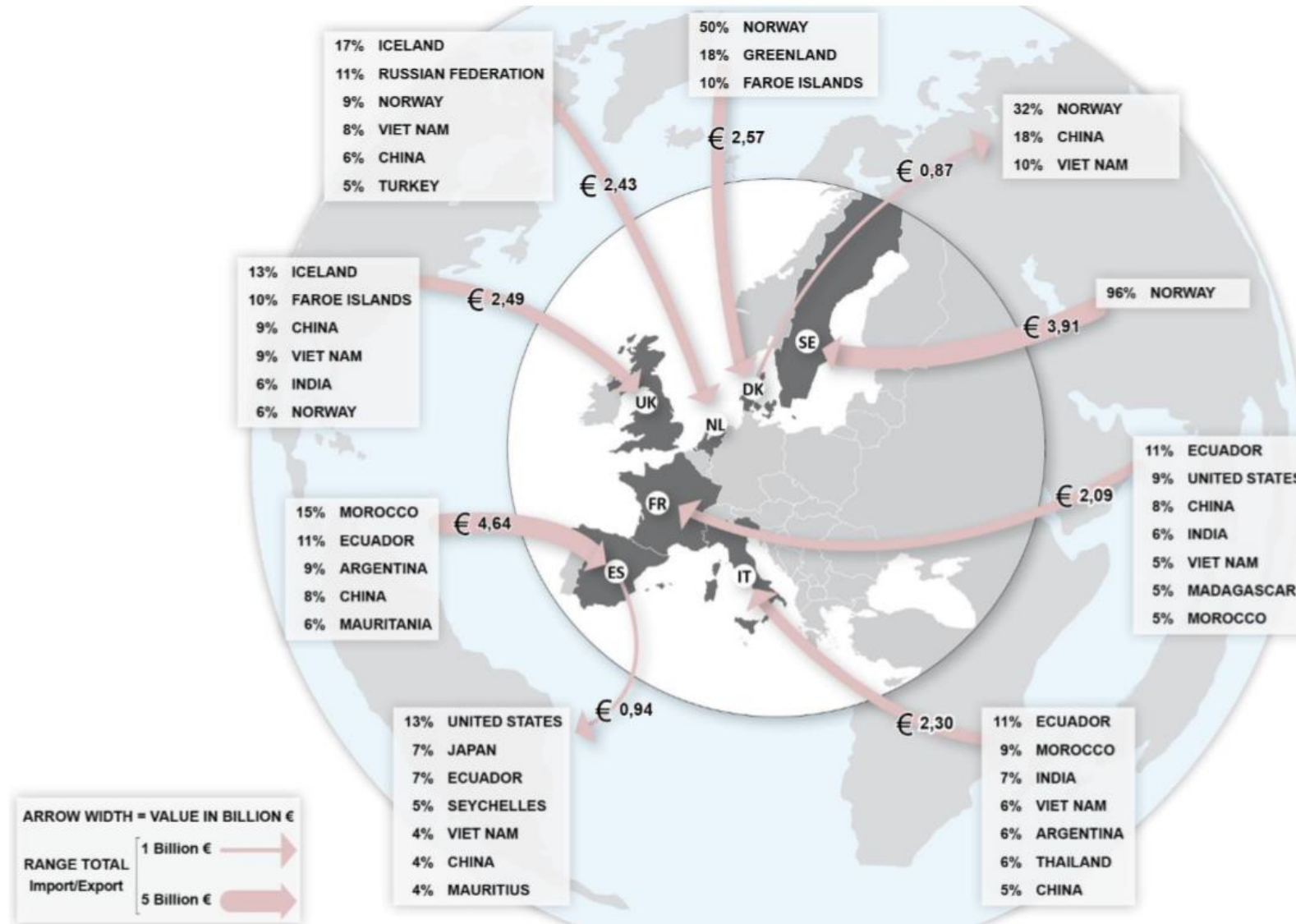
Most relevant extra-EU trade flows (2017, in EUR billion)

Source: EUROSTAT

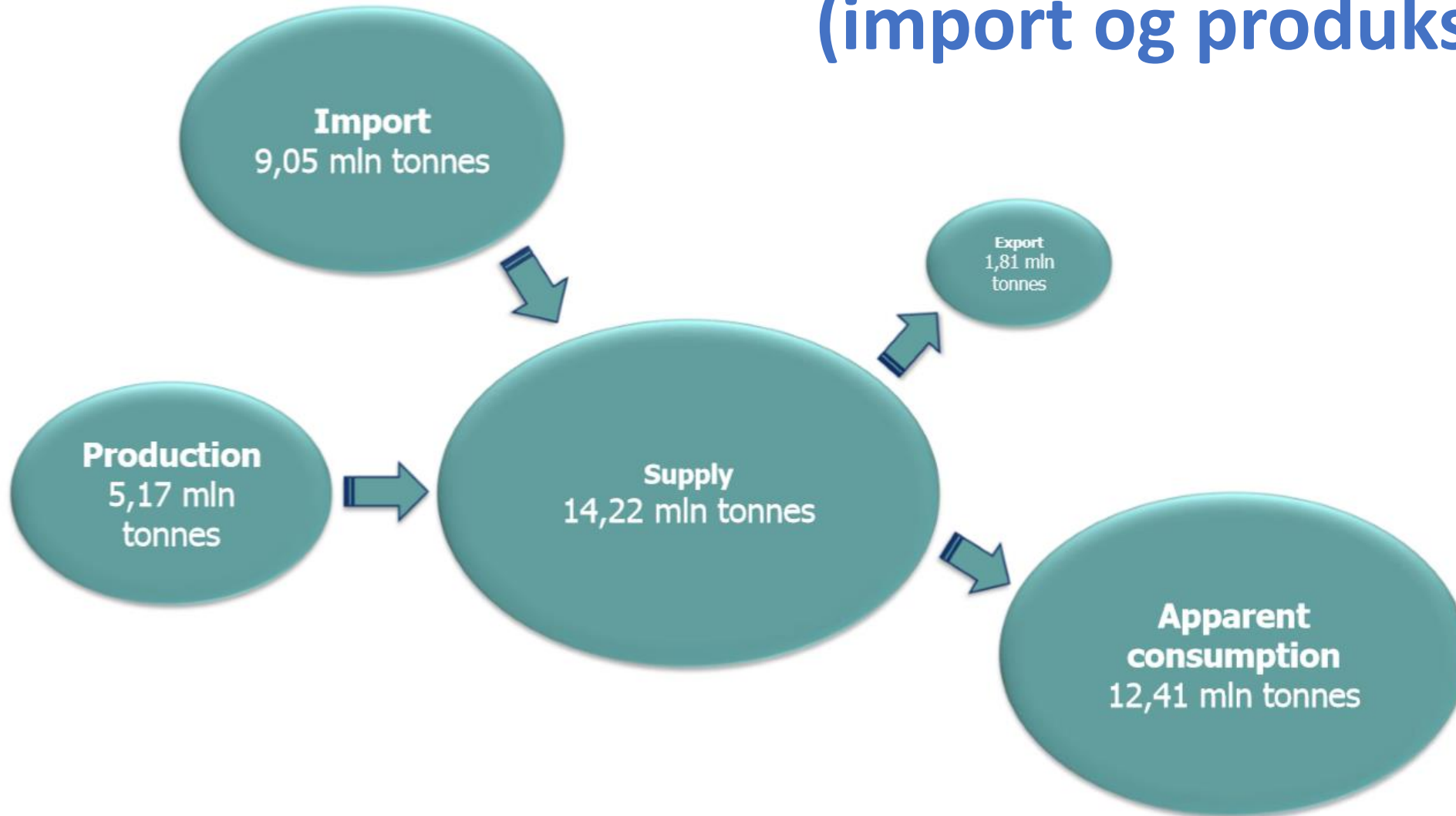

**Most relevant extra-EU trade flows
by Member States
(2017, in EUR billion)**

Source: EUROSTAT

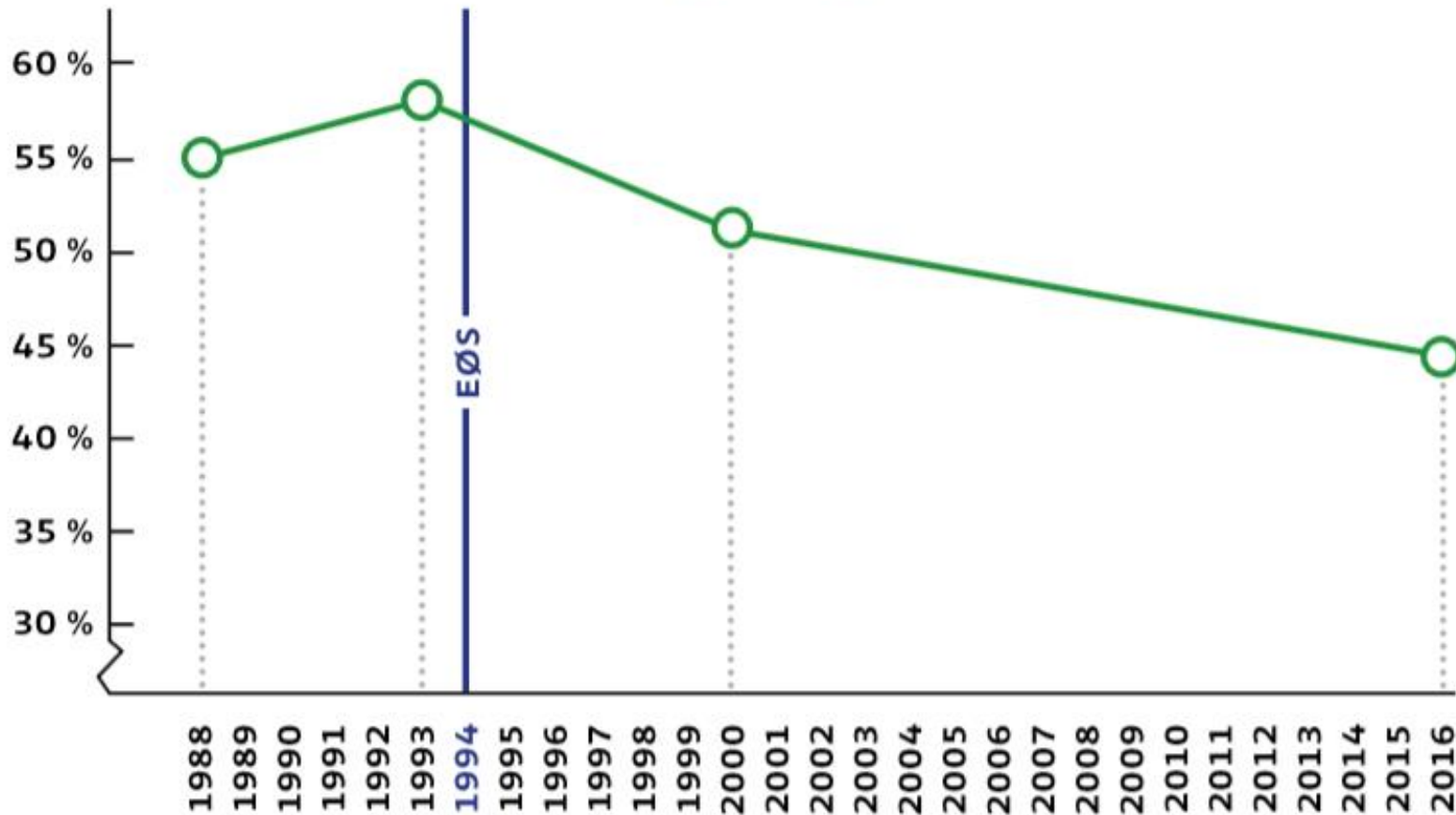
EUs tilgang på fisk og sjømat (import og produksjon, 2016)

Fortsatt samarbeid om forskning, studier og kultur

- **Norge og EU samarbeidet om forskning og studieutveksling lenge før EØS-avtalen.** Vi kan uten EØS delta i EUs forskning- og studieutvekslingsprogrammer.
- I perioden 2014-2020 betaler Norge rundt 18 milliarder kroner til EUs forskningsprogram Horisont 2020.

Andelen fastlandseksport til EU-land før EØS-avtalen og i dag

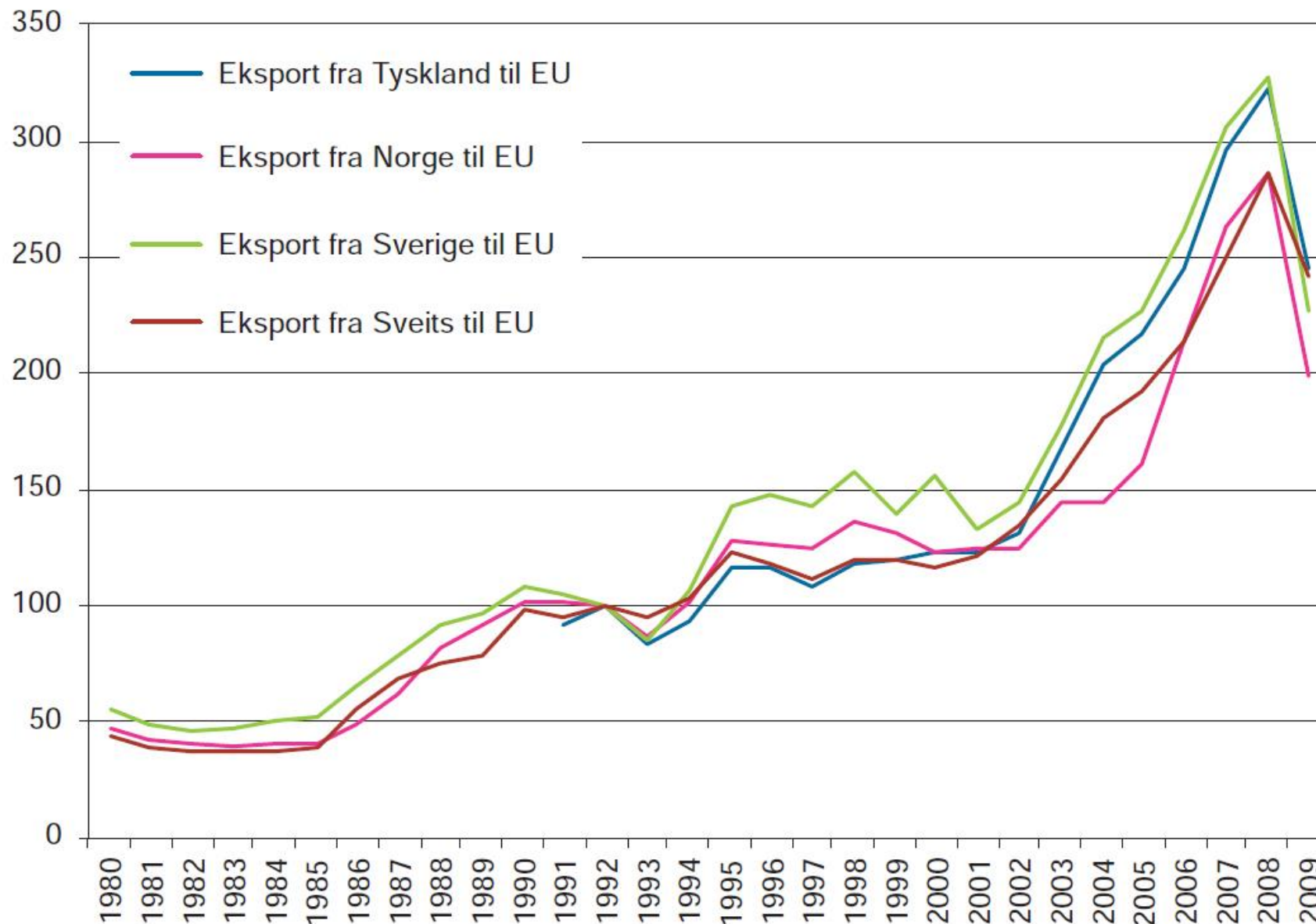

Fastlandseksporten (varer uten olje og gass) fra Norge til EU før EØS-avtalen (1988 og 1993), og de samme 12 EU-landene med EØS (2000 og 2016).
Kilde: SSB.

Table 5: Growth of Exports of three groups of countries to the EU Single Market 1973-2012 compared in 1973US\$

	CAGR 1973-1992	CAGR 1993-2012	Shortfall in 2012	CAGR 1993-2008	Shortfall in 2008
8 EU non-members Australia, Canada, Iceland, Japan, Norway, Turkey, Switzerland, US	3.3	4.1	2.1	5.5	+3.0
4 independents without EU agreements Australia, Canada, Japan, US	3.4	4.1	4.7	5.6	+1.0
4 countries with EU agreements Iceland, Norway, Turkey, Switzerland	3.1	4.0	6.2	4.6	-9.1

Source: OECD, *Monthly Statistics on International Trade*, Dataset: trade in value by partner countries
www.oecd.ilibrary.org/statistics

Eksport til EU fra utvalgte land, 1980-2009. 1992=100 (basisår). (Kilde: United Nations Comtrade, gjengitt etter NOU 2012:2.)

Table 9: Growth of service exports of 47 EU member & non-member countries to 27 countries of the Single Market 2004-2012

As measured by reported imports to the 27 EU countries ranked in order of compound annual growth rate. EU member countries during the period are shaded.

	CAGR % (in 2004 US\$)	2012 value (in 2012 US\$bn)		CAGR % (in 2004 US\$)	2012 value (in 2012 US\$bn)
China	11.01	21.1	Continued		
Slovak Rep.	10.93	6.8	Israel*	4.19	3.5
India	10.51	11.3	Australia	3.72	8.6
Estonia	9.96	2.5	Germany	3.65	115.5
Ireland	9.85	35.1	Denmark	3.10	16.8
Singapore	9.25	12.8	Canada	2.81	16.5
Romania	9.07	5.9	Japan	2.61	16.4
Luxemb'g	8.89	26.9	Korea*	2.56	5.0
Poland	8.87	18.7	Turkey*	2.44	15.1
Bulgaria	8.21	4.0	UK	2.32	114.2
Chile*	6.45	1.7	US	2.10	159.2
Argentina	6.36	2.4	NZ	1.50	1.6
Slovenia	6.32	2.9	Egypt*	1.48	5.9
Russian Fed.	6.12	15.9	Belgium	1.44	38.1
Netherlands	5.74	75.2	Portugal	1.34	10.6
Czech Rep	5.73	12.9	Italy	1.31	48.4
Hungary	5.65	9.0	Norway*	1.16	13.0
Switzerland*	5.60	64.2	Austria	0.99	29.9
Sweden	5.49	24.6	France	0.84	83.4
Nigeria	5.29	2.1	Iceland*	0.74	0.8
Indonesia	5.24	2.0	Spain	0.35	54.4
Croatia**	4.88	6.3	Mexico*	0.07	3.4
Finland	4.77	9.4	S. Africa*	-0.19	4.8
Hong Kong	4.42	9.2	Greece	-2.18	13.7

*Indicates countries with which the EU had a trade agreement in force at some point in these years

** Became a member of the EU in 2014

The selection filter means Lithuania, Latvia, Cyprus and Malta are not featured on the table.

Sources: OECD Dataset: EBOPS 2002 – Trade in Services by Partner Country European Union (27 countries) Total Services Imports

”

«Vi finner at de største eksportørene til EU i mindre grad er avhengige av EØS-avtalens vilkår, sammenlignet med et eventuelt innhold i en moderne bilateral handelsavtale.»

Menon Business Economics Rapporten *Norge og EØS: Handelsmønstre og rammer for samhandel i EØS-avtalen*
Menon-publikasjon nr 17/2013

KOREU- avtalen

- Avtale mellom EU og Sør-Korea, undertegnet i 2011. KOREU-avtalen dekker følgende områder: Fri handel med varer, fri handel med tjenester, offentlige anbud og innkjøp samt beskyttelse av intellektuelle rettigheter (IPR).
- Avtalen fjerner all toll på industrivarer. 99 prosent av alle tollsatser fjernes over en fem års periode.
- Omfatter avvikling og regulering av evt. tekniske handelshindringer.
- På tjenesteområdet går avtalen lenger enn WTOs GATS-avtale, særlig på områdene finans, telekom, maritime tjenester og e-handel.
- Mekanismen for tvisteløsning i avtalen er basert på WTOs tvisteløsningsordning, men den antas å kunne håndtere sakene raskere enn WTO.

EKSPORT-SUKSESSENE

Av BJØRN HAUGAN

Hver fjerde ansatt i norsk næringsliv jobber i eksportbedrifter. I dag kan du sjekke hvem som er de største på salg av produkter til utlandet i ditt fylke – og hvor de eksporterer.

NHO har kartlagt hvor avhengige vi er av å bli solgt varene våre i utlandet.

Eksport utenom olje og gass la i 2017 grunnlag for omkring 460.000 sysselsatte. Det utgjør om lag 25 prosent av alle sysselsatte i norsk næringsliv, skriver Menon Economics i en rapport de har laget for NHO.

75 prosent til EU

Tallene viser at hele 75 prosent av varene vi produserer blir eksportert til EU-land. Holder vi olje og gass utenfor, er andelen som går til Europa 61 prosent.

Sammenlignet med EU/EØS er selv store eksportmarkeder som Nord-Amerika og Asia av mindre betydning, skriver Menon.

Storbritannia, som forlater EU neste år, er den største motparten av norske varer. Vi eksporterer for 200 milliarder kroner til britene, inkludert olje og gass – og de er ikke solskjær med i de tallene.

Her er noen hovedtall: Omlag største eksportfylke, med 101 milliarder i eksport. Hovedstrekken av hovedstatens eksport går til Sverige (13,8 milliarder kroner), Storbritannia (11,8) og USA (11).

Hordaland er nest største fylke når det gjelder eksport utenom olje og gass, med 17 milliarder kroner. Så følger Rogaland med 80 milliarder kroner.

Finmark er det fylke med lavest eksport ut av Norge, med ni milliarder i eksport. Finmarksbedrifter eksporterer mest til Danmark (200 millioner kroner), Storbritannia (200) og Sverige (200).

Sunnere på topp
Legger en innbyggertallet til grunn, så legger Møre og Romedal eksportstatistikken foran Sogn og Fjordane og Nordland.

Tallene tale er klar. Europa er vår aller viktigste handelspartner, 75 prosent av all vi eksporterer kjøper av Europa, derfor er det så utrolig viktig at vi verner om EØS-avtalen, med de regler og rammer som gir oss denne tilgangen, sier den nye NHO-sjefen, Ole Erik Almlid.

Norge er en handelsnasjon, og bedrifter gir liv til bygd og by landet over, derfor er noe av det viktigste vi kan gjøre å sørge for stabile rammevilkår som sikrer at de har et marked å selge sine varer og tjenester til, sier han.

60 prosent olje og gass
Tallene, når vi tar med olje og gass, viser at Norge fortsatt er et gigantisk olje-land. Olje- og gassnæringen med tilhørende leverandører står for 60 prosent av vår eksport. Den gryende nye næringen «formybar» utgjør to prosent.

Denne rapporten viser først og fremst hvor mange norske bedrifter og arbeidsplasser over hele landet som er koblet sammen med resten av verden, og er avhengig av et marked utenfor våre landegrenser, sier Almlid.

Eksportnæringene

● Olje og gass (496 mrd. kr) 42 %

● Maritim og offshore-leverandører (220 mrd. kr) 10 %

● Prosess- og kraftvevende industri (150 mrd. kr) 13 %

● Høstbrøk (90 mrd. kr) 8 %

● Retstelv 4 %

● Formybar (26 mrd. kr) 2 %

Hitt eksporterer vi

All eksport inkludert olje og gass:

● EU 75 %

● Asia 11 %

● Nord-Amerika 8 %

● Øvrig Europa 3 %

● Sør-Amerika 1 %

Topp 7

Disse landene vi eksporterer mest til om vi holder olje og gass utenfor:

● Storbritannia 68 mrd. kr

● Sverige 66,6 mrd. kr

● Tyskland 64,3 mrd. kr

● Nederland 51,6 mrd. kr

● Danmark 40,3 mrd. kr

● Frankrike 26,1 mrd. kr

● Polen 20,4 mrd. kr

HIT GÅR EKSPORTEN FRA DITT FYLKE

STOR NÆRING: Fram til begynnelsen av desember hadde Norge eksportert 2,5 millioner tonn sjemat til en verdi 90,7 milliarder. Her forklees laks på SalMar sitt anlegg på Frøya i Trøndelag. Foto: GORM KALLESTAD/NTB SCANPIX

Topp 10 fylke for fylke

● Har kan du se de ti største eksportbedriftene i ditt fylke i allabetisk rekkefølge:

● **Østfold:** Aker Solutions, Boreguard AS, Densha AS, Frossasin Kabi Norge AS, Kronos Titan AS, Nordic Paper AS, Norske Skog Saugbrugs AS, Nurtura Sa, Siemens AS, Wärtsilä Moss AS.

● **Akershus:** Aker Solutions AS, Bakser og Berging AS, Dm GI AS, Dynco AS, Evry Norge AS, Norwegian Air Shuttle ASA, Techeip Fmc, Tokonor Norge AS, Tpm Nopco Geophysical Company ASA, Wallemus Wilhelmson Osvan AS.

● **Oslo:** Abb AS, Color Line Cruises AS, Dnh ASA, Go Healthcare AS, Hydro Aluminium AS, Hoogh Autolovers Shipping AS, Lilleberg AS, Nexans Norway AS, Pys Geophysical AS, Westman Bulk Carriers AS, Yara.

● **Hedmark:** Blawatch GI AS, Foresta AS, Geno AS, K A Remusson AS, Lilleberg AS, Mogen AS, Møbeve-Gruppen, Nurtura Sa, Schultz Nordic AS, Skistar Norge AS.

● **Oppland:** Andritz Hydro AS, Bæcker Automotive Raufoss AS, Hexagon Rapasco AS, Hanton Fiber AS, Hydral Aluminium Profler AS, Kongsberg Automotive AS, Mafelco Aluminium AS, Nammo Raufoss AS, Raufoss Technology AS, Stearac Raufoss AS.

● **Bankered:** Dresser-Rand AS, Elmik AS, Fmc Kongsberg Subsea AS, Glen Aerospace Norway AS, Kongsberg Automotive AS, Kongsberg Defence & Aerospace AS, Kongsberg Maritime AS, Teos AS, Pysman Group Norge AS, Wustad Industri AS.

● **Vestfold:** Agily Subsea Fabrication AS, Color Line Transport AS, Esso Slagenanngren, Hydro Aluminium AS, Jotun A/S, Komplett AS, Kongsberg Maritime AS, Nordisk Aviation Products AS, Saga Shipbuilding (Norway) AS, Wilhelsson Chemicals AS.

● **Telemark:** Ed Induction AS, Eramet Norway AS, Incoas Eramble AS, Inovyn Norge AS, Norcom AS, Norstyl AS, Roc Solar Norway AS, Statkraft Energy AS, Vard Group AS, Yara Norge AS.

● **Aust-Agder:** Apl Norway AS, AS Nyms, Gard AS, Kiteon AS, Mønstergjer Norway AS, Harsdale AS, Sidel Goban Ceramic Materials AS, Tokonor Maritime AS, Uglund Shipping AS, Voss Production AS.

● **Vest-Agder:** Alcoa Norway Am, Cameron Senter AS, Color Line Transport AS, Eikom Solar AS, Eramet Norway AS, Go Healthcare AS, Glencore Nikkeleverk AS, Møwerth AS, National Oilwell Varco Norway AS, Siam.

● **Rogaland:** Abtel AS, Aker Solutions AS, Bomer AS, Doepcoan AS, Eramet Norway AS, Fmc Biopolymer AS, Hydro Aluminium AS, Laerdal Medical AS, Skretting AS, Songa Offshore.

● **Hordaland:** Bergen Engines AS, Eikom AS, Framo AS, Hansa Tankers AS, Lerøy Seafood AS, Ocean Quality AS, Odfjell Tankers AS, Seaborn AS, Ser-Norgo Aluminium AS, Wayne Trading AS.

● **Sogn og Fjordane:** Bravo Seafood AS, Coast Seafood AS, Eikom ASA, Ewos AS, Høyvard Ship Technology AS, Hydro Aluminium AS, Hovasa AS, Norwell AS, Solcolact Seafood AS, Vest-Norges Fiskesalag Sa.

● **Møre og Romsdal:** Drednoro Sperra AS, Hofstath AS, Hydro Aluminium AS, Klavon Verft AS, Marine Harvest Norway AS, Nils Sperra AS, Ribo-Royco Marine AS, Skretting AS, Vard Group AS, Vikenco AS.

● **Trøndelag:** Bomer AS, Eikom ASA, Lerøy Malt AS, Marine Harvest Norway AS, Nils Wilkison AS, Norske Skog Skogn AS, Norway Royal Salomon ASA, Salmar AS, Sienkeberg Hansen AS, Wacker Chemicals Norway AS.

● **Nordland:** Alcoa Norway Am, Bomer AS, Color Armeringstål AS, Cormaq Norway AS, Eikom ASA, Glencore Manganese Norway AS, Marine Harvest Norway AS, Nordisk Oppdrett AS, Nova Sea AS, Yara Norge AS.

● **Troms:** Cargill (Tidligere Ewos, Finjord AS, Hartington AS, Ice Fish AS, Klava Fiskefarm AS, Lerøy AS, Norgland Seafood AS, Norra Ekspert AS, Sabaks AS, Salmar Nord AS.

● **Finmark:** Cormaq Norway AS, Eikom AS, Finmark Havfiske AS, Grieg Seafood Finmark AS, Hartington Spe AS, Lerøy Norway Seafoods AS, Norgland Sernya AS, Nrs Farming AS, Salmar Nord AS, Sibeko Nordic AS.

Kilde: MENON

Fall i salg og igangsettelse av nye boliger

Salg og igangsettelse av nye boliger fortsatt falt i februar, men nedgangen ser ut til å bremse opp, viser tall fra Boligprodusentenes Forening.

Nedgangen i boligsalg var i februar på 15 prosent, sammenlignet med samme måned ifor. Igangsettelse av nye boliger falt 14 prosent i samme periode.

Nåivet for 2013, sier administrerende direktør Per Jæger i Boligprodusentenes Forening.

Aker Solutions var ukjent med hvor rigg skulle brukes

Aker Solutions sier de ikke vil levere service og reservedeler til en rigg de har vært med på bygge, etter at det ble kjent på den skal brukes til oljeboring utenfor Vest-Sahara.

bore etter olje utenfor okkupert Vest-Sahara, melder NRK. Det delvis statseide selskapet hevder overfor NRK at det ikke var klart hvor riggen skulle brukes da avtalen ble inngått, melder NTB.

fordi landet er okkupert av Marokko. Vi signerer ofte avtaler om service og reservedeler til utstyr som vi allerede har levert, men vi har i slike avtaler forbehold om at vi ikke vil levere utstyrdersom riggen blir brukt i et område hvor vi ikke vil gjøre forretninger, som Vest-Sahara, sier Nooryani.

Avgiftssjokket: Begge regjeringene visste, men ingen varslet nord-norge

Mens Norge var oppatt med regjeringsskifte, innførte ESA regelverket som ga milliardregning til nye sektorer i nord.

Under valgkampen sist høst visste forrige regjering at EU ikke ønsket å gi differensiert arbeidsgiveravgift for sektorene transport, finans og energi i Nord-Norge.

Jobbet under valgkampen Under valgkampen på sensommeren i fjor jobbet den daværende regjeringen overfor ESA for at de nå rammede sektorene ikke skulle unntas fra ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

Men de sa ingen ting til landsdelen eller til de berørte sektorene.

Det er riktig at EU fastsatte sine rammer for regionalstøtte sommeren 2013. Vi var ikke enige i de sektorvisse unntakene som EU ønsket. Vi sendte et brev i august hvor vi protesterte mot dette, sier stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum (Sp) som var landbruksminister i Stoltenberg-regjeringen.

Som nestleder i Sp satt han også i partiledelsen med daværende kommunal- og regionalminister, Liv Signe Navarsete.

Navarsete selv er sykemeldet og kan ikke svare på Nordlys' spørsmål.

Reiste i ESA-møte EU-kommisjonen la sitt grunnlag for ordningen allerede 19. juni i 2013.

2013 ber senterpartiadministrasjonen oss spesielt merke oss setningene: «To avoid unnecessary administrative costs and maintain an effective framework for general regional aid schemes, it is important with as few sectoral exceptions as possible».

Navarsete avbrøt valgkampen og reiste selv i møte med ESA 5. september 2013 hvor hun ga uttrykk for at Norge ville at de berørte sektorene fortsatt skulle ligge under ordningen, sier Vedum.

Til Brussel Men i pressemeldingen daværende regjering sendte ut fra dette møtet med ESA framkommer det ingen ting som tydet på at kommunalminister Navarsete var i Brussel for å jobbe med å forhindre sektorvisse unntak.

Tvert imot handlet pressemeldingen om en bekymring for at kommunene i Midt-Norge og på Vestlandet skulle falle utenfor ordningen.

«I summar gjorde Kommisjonen en vedtak som har skapt uvisse rundt hva delar av Norge som i framtida skal ha tilgare arbeidsgiveravgift. I første fall kan vedtaket tolkast slik at kommuner i Midt-Norge og Vestlandet fallt utanfor ordningen. Fleire fylkeskommunar og kommunar har den siste tida kontakta KRD på grunn av uro for kva som kan skje», skrev regjeringen i en pressemelding 5. september.

Pressemeldingen avsluttes med at ESA-president Oda Helen Sletnes uttaler Norge i møte i Brussel pekte på mulige uklarheter i tolkingen av EU-kommisjonens vedtak.

Utgangspunktet legger vi ikke opp til å endre den situasjonen vi har i dag, sa Sletnes ifølge regjeringen.

Hadde ambisjoner Vedum sier til Nordlys at det nå dreier seg om dramatiske avgiftsskninger for de berøftene som ble rammet av de sektorvisse unntakene.

Disse sektorene skal nå betale inn et milliardbeløp i økte avgifter – som staten vil få inn. Dette må kompenseres gjennom ulike tiltak, sier Vedum.

Han nevner transportstøtte som et tiltak, men som unnsatt vil bli en dårligere ordning enn differensiert arbeidsgiveravgift, fastslår han.

daværende regjering om at disse sektorene kunne bli unnsatt?

For di hadde som ambisjon om at disse sektorene fortsatt skulle kunne komme med i ordningen. Det var det vi jobbet for, sier Vedum.

Tiden var ute Han viser Nordlys' spørsmål om dette kan ha noe med valgkampen å gjøre.

«Nei, da hadde jo Navarsete selv tatt vare på da og heller senklere statssekretær. Det var viktigheten av saken som gjorde at Navarsete dro. Vi jobbet for at disse sektorene ikke skulle unntas, sier Vedum.

Den påtrossende senterpartilederen sier at det også var der saken sto under valget 9. september 2013 – da ny regjering ble valgt. De selv oppfattet da at deres tid var ute.

«Enter den tid har den nye regjeringen fulgt prosessen, sier Vedum.

Vedtatt én uke senere Samtidig som Norges regjerings-skifte høsten 2013, jobbet ESA videre med å utvikle sine retningslinjer for regionalstøtte, og hvor de sektorvisse unntakene lå inne.

Erna Solbergs regjering ble utnevnt i statsråd 16. oktober 2013. En dag uke senere, 23. oktober, vedtok EFTAs overvåkningsorgan, ESA, de nye retningslinjer for regionalstøtte fra 2014 til 2020.

De nye retningslinjene ble varslet i en pressemelding fra regjeringen Solberg 25. oktober. Heller ikke her nevnes noe om de sektorvisse unntakene for transport, energi og finans.

«De nye retningslinjene imøtsetter de viktigste norske interessene for å kunne drive en aktiv regionalpolitikk. Muligheten for å støtte investeringer i bedrifter i Distrikt-Norge videreføres. Det samme gjelder muligheten for å kunne gi differensiert arbeidsgiveravgift i områder med svært lav befolkningstetthet», meldte Solberg-regjeringen i sin pressemelding.

Fornøyd Solberg Solberg-regjeringen skriver videre at ESA vedtak i all hovedsak er en kopi av EU-kommisjonens retningslinjer, som ble vedtatt 19. juni.

«Noen tilpasninger og presiseringer er imidlertid gjort for EØS/EFTA-landene. Den viktigste er at kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

For Norge har det vært svært viktig å sikre at retningslinjene åpner for en slik fleksibilitet i fastsettelsen av virksomheten. Den avgjelt regjeringen har fått på plass et godt rammeverk som ivaretar norske interesser. Det gjør at vi fortsatt kan gi støtte til de områdene som trenger det mest, sier Sanner ni dager etter regjeringsskiftet.

IKKE AVGIFTER: Trygve Slagsvold Vedum (til venstre) sier at partikolleger Liv Signe Navarsete og Per Jæger var med på å utarbeide avgiftsskjemaet da hun ble statsråd i den forrige regjeringen. Likevel ble avgiftsordningen en realitet – som Nordlys har omtalt i en rekke artikler den siste uken (innfette fotomonta) her på pressekoner sammen med Olaf Olsen. (Innfette foto høyre). Foto: Håkon Mørkved Larsen, NTB scanpix

Visste du at

CLEOPATRA AS KLÆR OG INTERIØR er nyregistrert i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene. Adresse er Kirkevegen 2, Storslett. Formål: Salg av dameklær og interiørvare. Startkapital er 30.000 kroner. Daglig leder er Anita Jeannette Rong og styreleder er Ranveig Hansen Rong.

MOLUND VVS AS er nyregistrert i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene. Adresse er Brøstadveien 206, Brøstadbotn. Formål: VVS-arbeid, samt annen virksomhet som naturlig hører inn under dette. I tillegg skal selskapet kunne delta i andre selskaper med økonomisk formål. Startkapital er 30.000 kroner. Daglig leder og styreleder er Ole Molund. Varamedlem til styret er Kine Molund.

SOLLI BYGG AS er nyregistrert i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene. Adresse er Lanes, Hansnes. Formål: Drive diverse byggeaktiviteter samt levere nødvendige materialer. Daglig leder er Jarle Inge Solli og styreleder er Eivind Jensen Solli.

STIEN HOLDING AS er nyregistrert i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene. Adresse er Storgata 9, Hammerfest. Formål: Å investere i aksjer og verdipapir, drive med konsulentvirksomhet samt det som naturlig hører inn under dette. Startkapital er 30.000 kroner. Styreleder er Bjørn Martin Stien. Øvrig styreleder er Marianne Lis Christensen.

STORLETT er nyregistrert som enkeltpersonforetak i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene. Adresse er Tårnveien 9, Narvik. Formål: Detaljhandel, butikk, kiosk. Innehaver er André Storlett.

HOVSUND AS er nyregistrert i foretaksregisteret hos Brønnøysundregistrene. Adresse er Hovsund, Gimvøysund. Formål: Kjøp og salg av fisk og fiskeprodukter, samt kjøp, salg og utleie av fast eiendom, og annet som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender. Startkapital er 30.000 kroner. Daglig leder og styreleder er Per-Christian Løstau Johansen. Øvrige styremedlemmer er Harald Johansen og Siri Løstau Johansen.

Kraftmønstring mot energibyrådet: – Ein kamp vi ikkje har råd til å tape

ODDA/MO (NRK): Fagrørsla fryktar eit europeisk kraftsamarbeid vil svekke råderetten over norsk vasskraft. Torsdag protesterer motstandarar over heile landet mot ACER.

TYDELEG NEI: Fleire stader i Noreg vert motstanden mot norsk deltaking i EU sitt energibyrå ACER markert torsdag kveld. Her frå Mo i Rana, der opp mot 200 personar hadde møtt opp.

FOTO: ANDREAS TRYGSTAD / NRK

Tale Hauso
Journalist

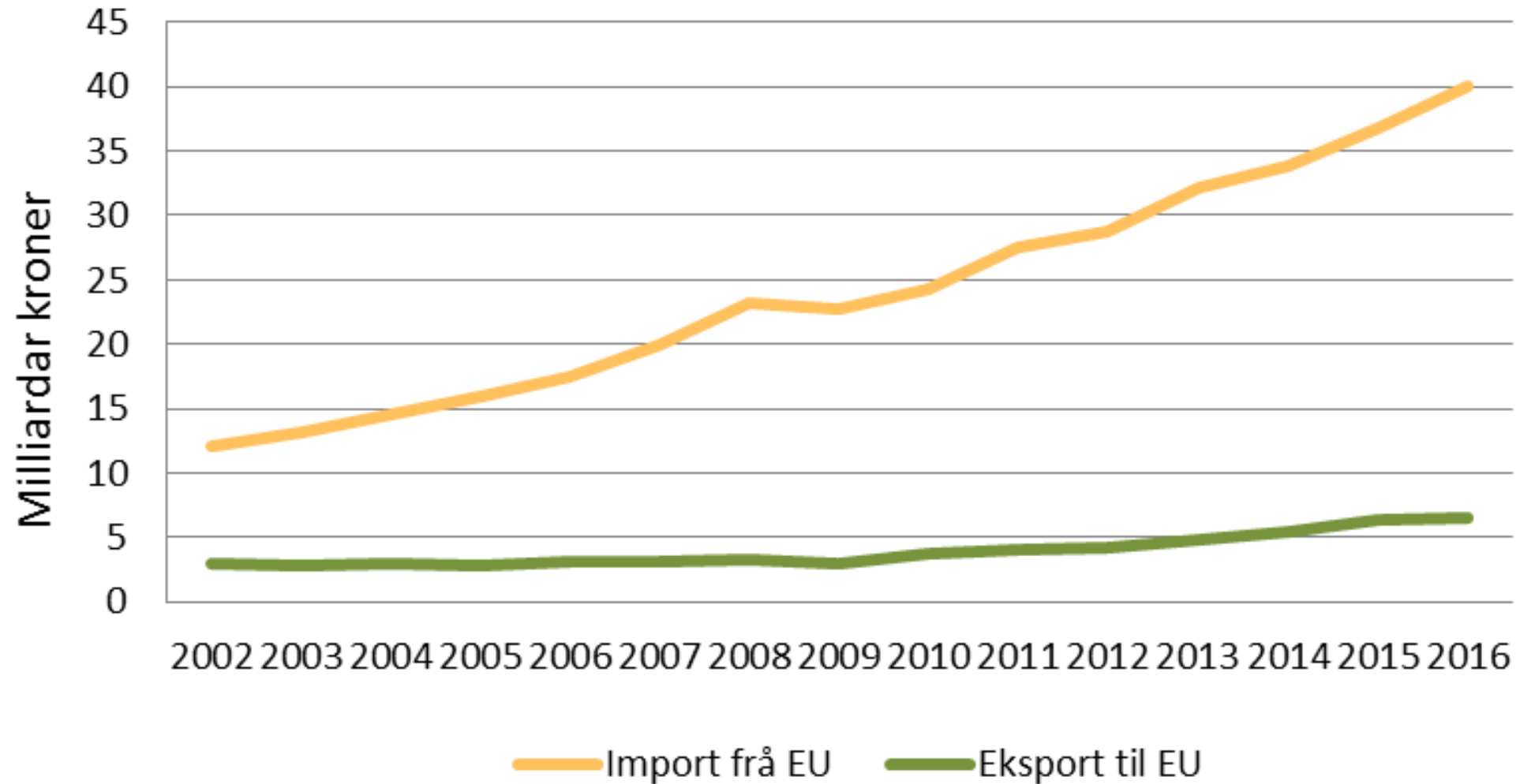
Elise Farestveit
Journalist

Martin Fjørtoft
Journalist

Andreas Nilsen Trygstad
Journalist

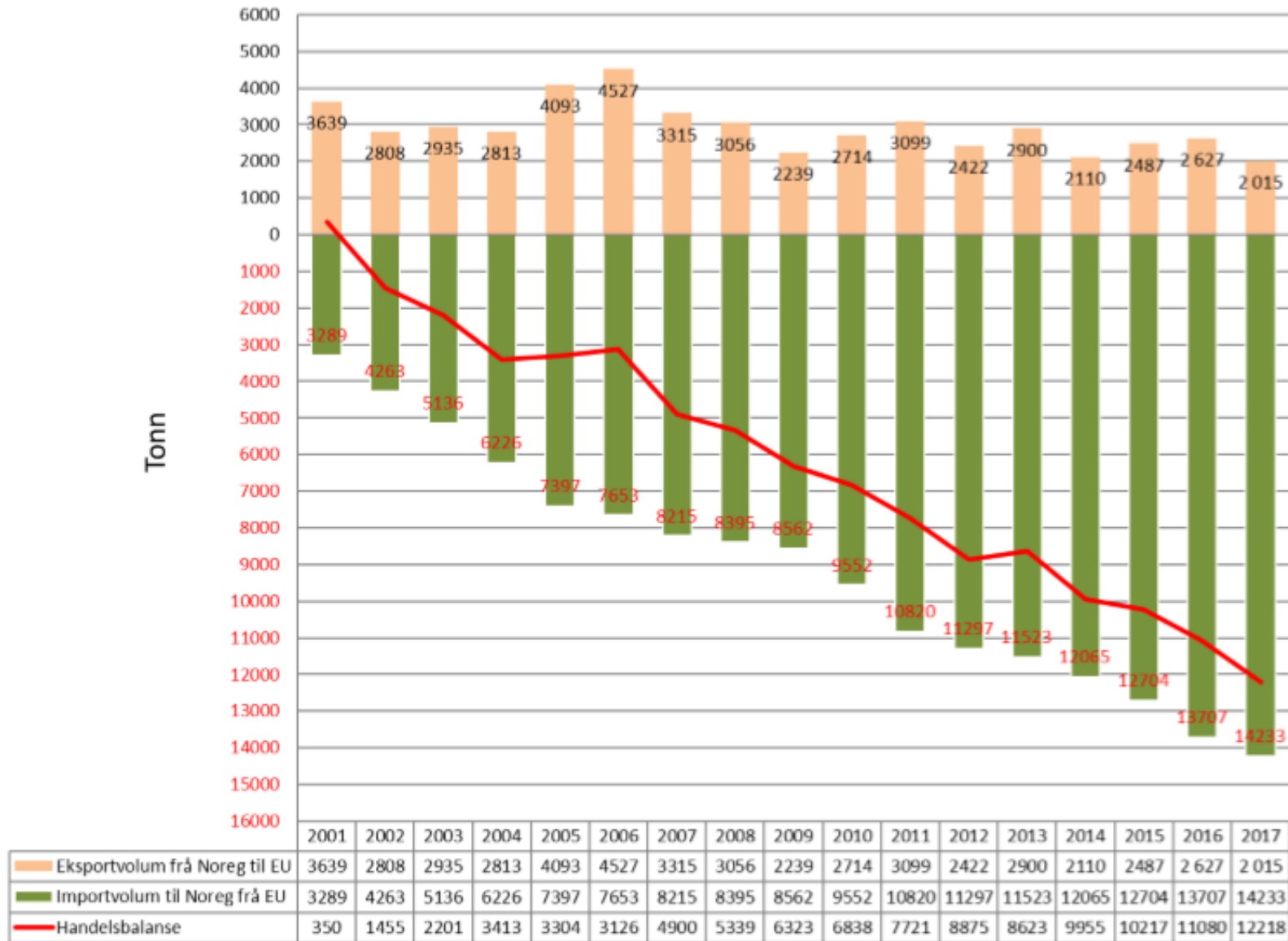
Publisert i går, kl. 20:03
Oppdatert for 2 timer siden

Norsk samhandel med landbruksvarer med EU

AgriAnalyse/Landbruksdirektoratet/SSB

Samhandelen med EU på ost

Forside > Aktuelt > - Kan gi norsk oppdrettsnæring en ulovlig fordel

- Kan gi norsk oppdrettsnæring en ulovlig fordel

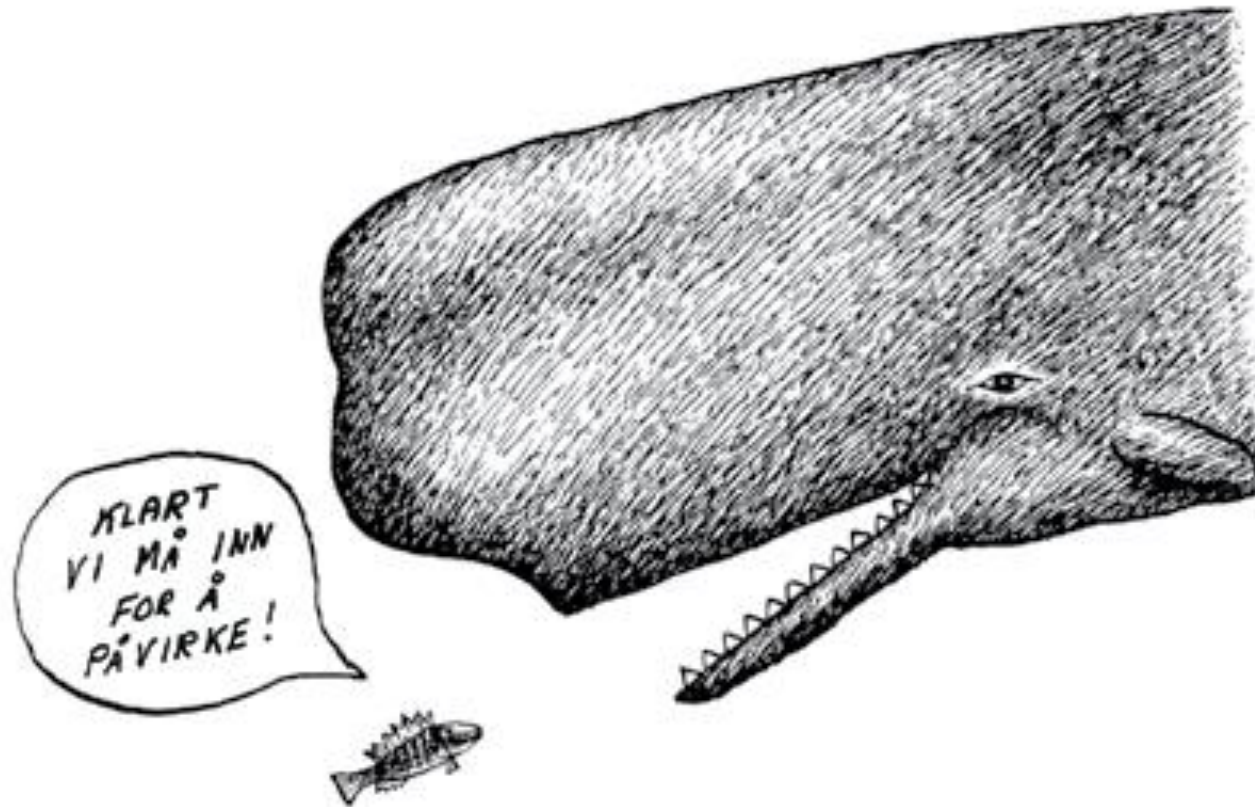
Det er deilig å være norsk i Danmark, med mindre du er produksjonsfisk. Melaninfeil som dette gjør at fisken regnes som produksjonsfisk.
Foto: Nofima

Danish Seafood Association er svært kritiske til forslaget om at produksjonsfisk må sorteres ut i Norge.

Av Ole Andreas Drønen

I mai i fjor sendte Mattilsynet ut på høring en presisering av § 17 i kvalitetsforskriften, etter ønske fra Nærings- og Fiskeridepartementet. I endringsforslaget presiseres det at oppdrettet fisk med sår, misdannelser, grove behandlingsfeil eller indre kvalitetsfeil – også kallt produksjonsfisk – skal sorteres *innenlands*:

ANNONSE

Takk for oppmerksomheten